

Hilversum
Mediastad

Raadsinformatiebrief 2017-59

Van	Burgemeester en Wethouder/Burgemeester	Zaak nr.	413413
Aan	Gemeenteraad	RIB nr.	2017 - 59
Portefeuillehouder	P.I. Broertjes	Datum	6 september 2017
Informatie bij	Koen Kokkeler	Tel. nr.	035-6292349

Onderwerp

Evaluatie inzet jeugdboa's in Hilversum

Kernboodschap

Sinds 1 oktober 2016 zijn de jeugdboa's actief in Hilversum. Ze maken deel uit van de integrale aanpak van overlastgevende jeugdgroepen. Een jeugdboa is een Buitengewoon Opsporingsambtenaar (boa) met specialisatie jeugdoverlast. Duidelijk is dat de jeugdboa's in een behoefte voorzien en nodig zijn gelet op de diverse overlastlocaties. Ze hebben een grote meerwaarde en fungeren als een belangrijke schakel tussen inwoners, politie, jongerenwerk en gemeente.

Aanleiding

Aanleiding is de raadsmotie M16/49 uit juli 2016, waarin het college werd opgedragen de jeugdboa's in te zetten en deze proef te evalueren na 1 jaar. Deze raadsinformatiebrief voorziet daarin.

Consequenties

Het college wil doorgaan met de inzet van de jeugdboa's en conform Amendement A17/45 uit juli 2017 de capaciteit uitbreiden. De financiële gevolgen van de verlenging zijn al vastgelegd in de Kadernota en worden samen met de structurele kosten voor de uitbreiding verwerkt in de Programmabegroting 2018 die begin november wordt voorgelegd aan de gemeenteraad.

Vervolgtraject

De inzet van de jeugdboa's is geregeld tot en met december 2017. Als de raad de verlenging en uitbreiding goedkeurt bij de behandeling van de Programmabegroting 2018, worden de jeugdboa's organisatorisch ondergebracht onder Team Toezicht van de gemeente Hilversum. In dat team zitten ook de reguliere boa's en de boa's van Drank- en horecatoezicht. Bestuurlijk blijven ze onder de portefeuille van Openbare orde en veiligheid vallen, in nauwe afstemming met de portefeuilles Welzijn, Handhaving en Zorg. Inhoudelijk loopt de ketenaanpak van problematische jeugdgroepen door, net als de persoonsgerichte aanpak (PGA).

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

P.L. Aipassa, i.s.

P.I. Broertjes

Deze stukken liggen, samen met de raadsinformatiebrief, ter inzage en zijn tevens digitaal beschikbaar op internet onder "Vergaderstukken", B & W-vergadering van 5 september 2017.

Evaluatie jeugdboa's in Hilversum

Wat doet een jeugdboa?

De jeugdboa combineert jongerenwerk met politietaken en kan zowel preventief als repressief optreden. De jeugdboa's zijn de afgelopen periode zo'n 27 uur per week per koppel in Hilversum ingezet op wisselende dagen, tijdens hottimes en op hotspots. Tijdens de Ramadan werden ze bijna elke nacht ingezet. De jeugdboa's worden rechtstreeks aangestuurd door de gemeente (Openbare orde en veiligheid) en reageren op meldingen van jeugdoverlast, waarbij contact plaatsvindt met zowel de melder als de jeugd. Belangrijk in de werkwijze in Hilversum is dat ze regelmatig contact hebben met de jongeren, ook als er geen problemen zijn. Op die manier monitoren ze de jeugdgroepen en vervullen een sleutelrol in de ketenaanpak. Een filmpje op Youtube maakt in 10 minuten duidelijk hoe de jeugdboa's te werk gaan, zie www.youtube.com/watch?v=zEiTfHunJqg

Samenwerking

Zoals al gemeld in diverse burgemeestersbrieven sluit de inzet van de jeugdboa's goed aan op de aanpak van politie, jongerenwerk en gemeente tegen jeugdoverlast.¹ Elke week is er overleg tussen alle ketenpartners: politie, jongerenwerk, jeugdboa's en gemeente (Sociaal Plein, buurtcoördinatoren en Openbare orde en veiligheid). Naast het zeven-tappenmodel en de groepsscan van de politie is de zogenoemde 'plus-min-mee methodiek' een belangrijk hulpmiddel (zie www.straatcontact.nl voor meer informatie). Deze methode brengt in beeld hoe een jeugdgroep is ingedeeld in de positieve (plus), negatieve (min) en meelopende personen. Het geeft een beeld van het effect dat positieve en negatieve jongeren in een jeugdgroep hebben en voor welk gedrag de meelopers vatbaar zijn. Door deze inzichten kan ieder groepslid individueel en de groep als geheel een behandeling krijgen die past.² De jeugdboa's spelen een belangrijke adviserende en analyserende rol in deze methodiek. In totaal zijn er 87 jongeren in beeld gebracht. Zie volgende tabel voor nog meer operationele gegevens en prestaties.

¹ De jeugdboa neemt positie in tussen de wijkagent en jongerenwerker. De wijkagent is verantwoordelijk voor de totale politiezorg binnen een specifieke wijk en richt zich onder andere op de aanpak van sociale problemen, overlast, kleine criminaliteit en verkeer. De taak van het jongerenwerk bestaat uit het laagdrempelig contact zoeken met moeilijk bereikbare jongeren om hen eventueel waar nodig door te kunnen verwijzen naar hulpverlening en/of zorg. Jongerenwerkers vervullen een steunende, preventieve en signalerende rol.

² Voorbeelden van negatieve interventies: een huisbezoek en gesprek met ouders, een officiële waarschuwing, een gebiedsverbod, een bekeuring of het tijdelijk stopzetten van een positieve interventie. Positieve interventies: een plaats in een opleidingstraject om werk te vinden, een stageplaats, mogelijkheid bieden om mee te doen aan leuke activiteiten zoals sporten. Voorwaarde is wel dat de jongere buiten ander/normaal gedrag laat zien. Op basis daarvan wordt de jongere gecoacht naar andere houding.

Geleverde prestaties (okt 2016 tot en met juli 2017)

Omschrijving	Aantal
Aantal jongeren in beeld gebracht	87 Personen
Doorverwijzing naar Veiligheidshuis	5 Personen
Doorverwijzing naar Persoons gerichte aanpak	7 Personen
Aantal thuisgesprekken	10 Personen
Positieve interventies	1 Persoon
Bestuurlijke maatregel (gebiedsverbod)	1 Persoon
Aanzeggen bestuurlijke maatregel	6 Personen
Winkelverbod	2 Personen
Zorgsignalen	35 Keer
Softdrugsgebruik	17 Personen
Boetes i.s.m. politie	6 Personen
Actie na meldingen van meldkamer	53 Meldingen

Ramadanperiode

Het functioneren van de jeugdboa's kan het beste worden geïllustreerd door de resultaten te bekijken van de afgelopen Ramadan (27 mei tot 25 juni 2017). De jeugdboa's hebben bijna elke nacht gewerkt, vaak tot 's ochtends vroeg. Zij bleken een cruciale schakel in de totale integrale aanpak en hebben goed samengewerkt met alle andere partijen. Zij waren al in de buurt en via de politiemeldkamer reageerden zij als eerste op meldingen van jeugdoverlast. Ze kennen bijna alle jongeren bij naam en weten goed contact te leggen. De jeugdboa's hebben uitstekende plaatselijke kennis en kiezen of adviseren over de juiste interventies. Harde repressie is soms nodig, maar kan ook averechts werken en een jongere een statusverhogende positie geven. Mede door de jeugdboa's worden weloverwogen en op maat de beste acties ingezet.

Informatiedeling is daarbij erg belangrijk. De jeugdboa's versturen na iedere dienst een rapportage met bijzonderheden en waarnemingen. Naast het wekelijkse overleg, een afgeschermd website en e-mail wordt er ook gebruik gemaakt van een app voor snelle en optimale informatiedeling voor alle deelnemende veiligheidspartners. De privacy is geregeld in een apart protocol.

Jeugdaanpak en PGA

Jeugdboa's zorgen voor handhaving, goede informatievoorziening, snelle reactie, keuze voor adequate interventies en herkenbare aanspreekpunten voor bewoners in de Hilversumse buurten. Ze zijn echter geen hulpverleners. Er is gebleken dat het bij jeugdoverlast ook vaak gaat om personen met problemen op verschillende leefgebieden zoals zorg, scholing, integratie, werk- en dagbesteding. LVB-problematiek (licht verstandelijke beperking) en afstand tot de arbeidsmarkt. Deze personen worden aangemeld voor de persoonsgerichte aanpak (PGA), vaak op voordracht van de jeugdboa's. Er zijn inmiddels de nodige personen doorverwezen, zie tabel bij 'Prestaties'. De PGA is een integrale, op de persoon én zijn (gezins)systeem toegesneden mix van bestuurlijke, straf-, zorg- en overige interventies, die beoogt afglijden naar de criminaliteit te voorkomen alsmede hardnekkige patronen van criminaliteit en overlast te doorbreken, en/ of om herhaling te voorkomen.

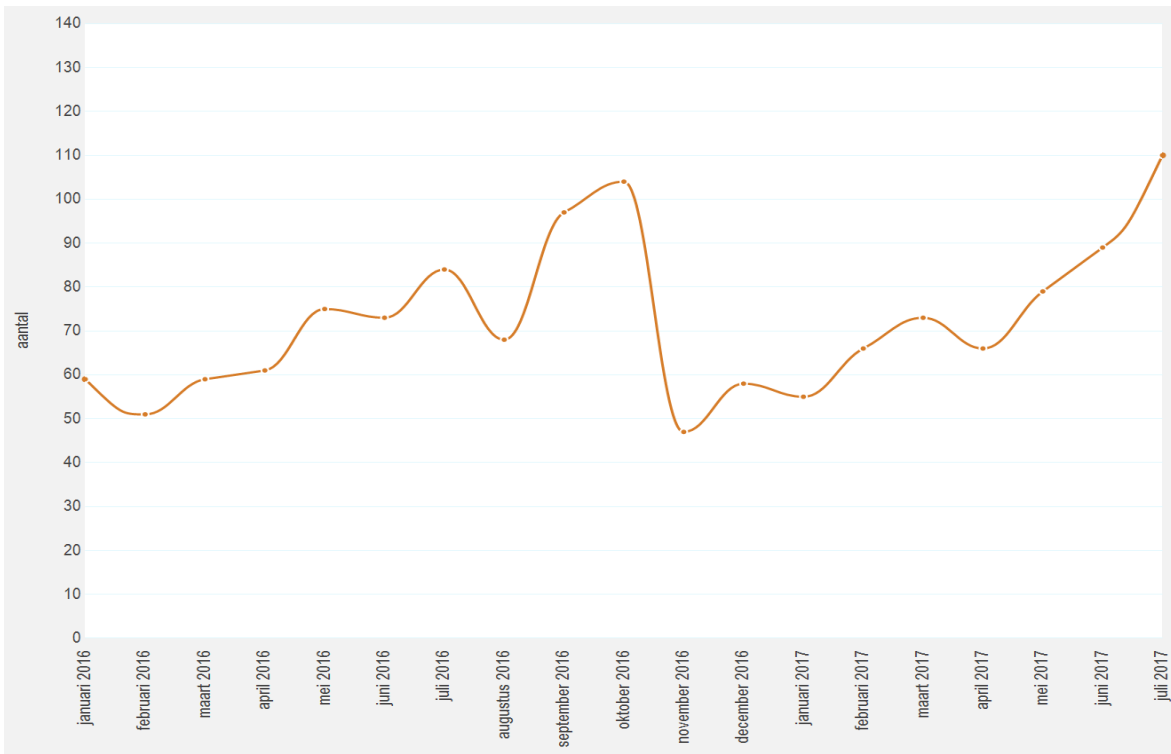
De gemeente voert de regie op veiligheid, leefbaarheid én zorg die in een PGA bij elkaar komen. In Hilversum wordt al geruime tijd met de PGA methodiek gewerkt. Zo worden cases behandeld in het Sociaal plein, of het Veiligheidshuis, of in het RIEC (ingeval van ondermijning, verwevenheid of georganiseerde criminaliteit) of in het Expertteam. Nieuw is het lokale PGA overleg, voor personen die te licht zijn voor het Veiligheidshuis en te zwaar voor het Sociaal Plein. Een speciale PGA-expert zorgt ervoor dat er resultaten worden gehaald in deze complexe casuïstiek.

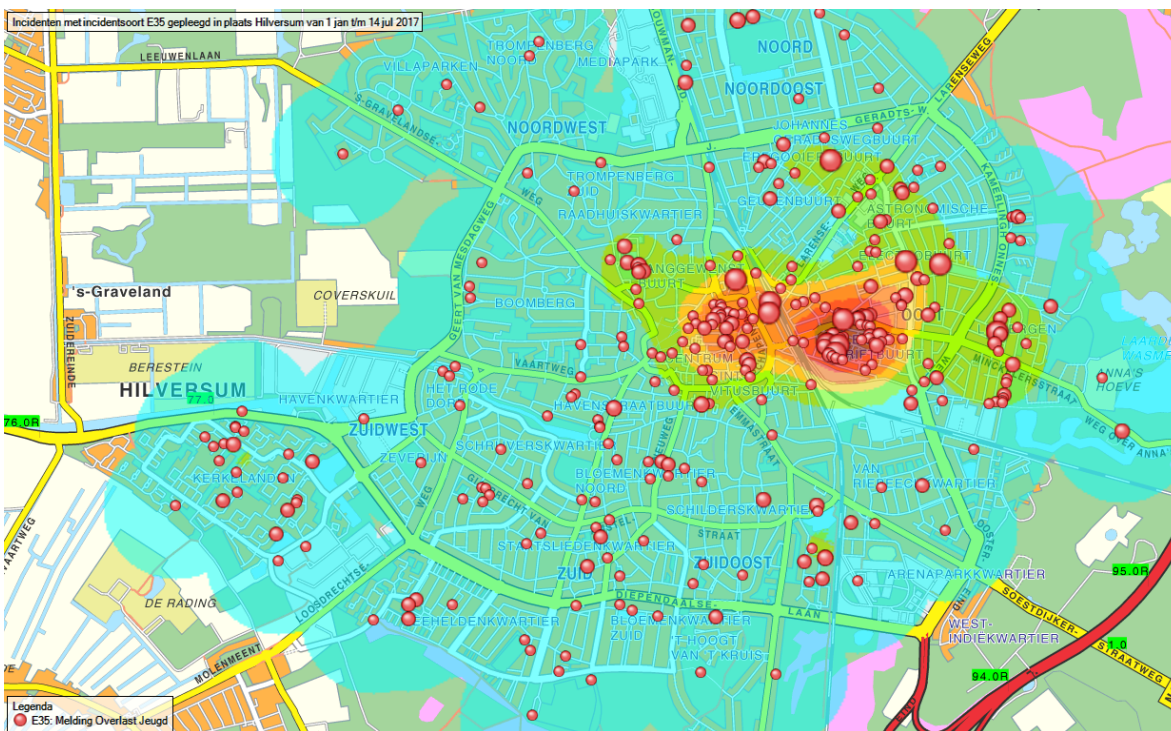
Aard en omvang jeugdoverlast

Het aantal meldingen jongerenoverlast voor heel Hilversum is gemiddeld 70 per maand. Vorig jaar september/oktober was er een enorme piek –met name door de overlastlocaties in Oost– daarna stabiliseerde het aantal meldingen. Inmiddels is er weer een stijging van het aantal meldingen van jeugdoverlast. Dat maakt duidelijk dat de aanpak geen project kan zijn, maar doorlopende aandacht behoeft. Overlastlocaties in de Kerkelanden, Kleine Driftbuurt, Dudokpark en Oude Haven onderstrepen die conclusie, net als signalen over problematische jeugdgroepen in Oost, De Meent en in Zuid. Dit sluit goed aan bij het Amendement A17/45 van de VVD: de noodzaak voor meer uren voor de jeugdboa's om meer buurten te kunnen bedienen.

Grafiek: aantal overlastmeldingen jeugd per maand, januari 2016 – juli 2017

Grafiek: overlastmeldingen jeugd per locatie, januari 2017 – juli 2017

Trends

De gemeente heeft sinds 2013 de overall-regie op de aanpak van problematische jeugdgroepen en groepsgedrag. Van de criminaliteit die jongeren plegen, vindt het overgrote deel in groepsverband plaats. Groepsgedrag verandert. De vaste groep jongeren en de vaste hangplek maken plaats voor meer fluïde netwerken en voor overlast en criminaliteit gepleegd vanuit gelegenheidscoalities en losse contacten. Daarbij is steeds vaker niet de straat de eerste ontmoetingsplek, maar treffen jongeren elkaar op social media. Ondanks de daling in het aantal overlastmeldingen en delicten, is er zorg om bijvoorbeeld de verharding in de top, om de lage drempel om in te stappen, om criminaliteit over de gemeentegrens heen, om exposure-gedrag via social media en om de wijze waarop meer volwassen criminele netwerken jongeren weten te vinden en verleiden. Ook bij deze ontwikkelingen kunnen de jeugdboa's een belangrijke rol spelen op gebied van vroegsignalering en tijdige interventies.

Effectieve aanpak jeugdoverlast

Maatwerk blijft belangrijk bij de aanpak van jeugdoverlast in Hilversum. Er zijn grote verschillen tussen de buurten. Wat in Liebergen werkt, kan totaal fout vallen in Boomburg. Geen enkele groep is hetzelfde en iedere individu in een jeugdgroep pleegt weer andere vormen van overlast, overtredingen en/of criminaliteit. Wat werkt is goede samenwerking tussen bewoners, ouders, politie, jeugdboa's, jongerenwerk, opbouwwerk, hulpverleners, buurtcoördinatoren, OOV ambtenaren, Regio, Openbaar Ministerie, Bureau HALT, Jeugdzorg, Veiligheidshuis, Raad voor de kindbescherming, welzijnsorganisaties, scholen, hulpverlening, Centrum Jeugd en Gezin etc. Daarbij maken we gebruik van een aantal bewezen effectieve activiteiten:

- ✓ **Preventie.** We moeten het recht van jongeren erkennen op het gebruik van openbare ruimten en tegemoetkomen in hun wensen over de vormgeving daarvan. Dit blijkt effectief in het voorkomen en/of verminderen van overlast. Vaak gaat dit onder regie van de buurtcoördinatoren en uiteraard in samenspraak met de buurt. Daarnaast is (vroeg)signalering van risicojongeren een effectief onderdeel van het voorkomen van overlast. Jeugdoverlast is een complex probleem dat deskundigheid vraagt van meerdere partijen. Daarom is het voor een effectieve preventieve aanpak nodig dat partijen samenwerken
- ✓ **Persoonsgerichte aanpak.** De aanpak moet breder zijn dan alleen straffen of hulpverlening. Vaak is de roep om harder straffen groot. Uit een enquête in Hilversum kwam al naar voren dat bewoners de oplossing vaak zoeken in meer politie, hardere straffen, meer camera's, meer toezicht en hogere boetes. Uit onderzoek blijkt echter dat zoiets simpels als namen noteren van overlastgevers ook al effecten sorteert. In Hilversum sorteren de thuisgesprekken veel effect. In de PGA wordt een effectieve keuze gemaakt. Een combinatie van zowel straffen als steunen blijkt het meest effectief in de aanpak van overlastgevende jeugd. In Nederland nemen justitiële instanties de persoonlijke omstandigheden van jongeren steeds meer mee in hun oordeel.
- ✓ **Groepsgerichte aanpak.** Zoals openstelling van het jongeren centrum, inzet van een ontmoetingsplaats of gesprekken tussen jongeren, ouders en buurt. Inzet van buurtsportcoaches, zaalvoetbal, weerbaarheidstrainingen, meidenwerk en voorlichtingsbijeenkomsten.
- ✓ **Domeingerichte aanpak.** Bij de aanpak van het domein spreken we van Omgevingsgerichte acties. Dit kan gaan om de aanpassing van de omgeving, betere verlichting, plaatsen van hekken, cameratoezicht, etc. Uit onderzoek en praktijkervaring blijkt verder dat criminaliteit en overlast afneemt als buurtbewoners regelmatig met elkaar communiceren. Elkaar kennen en vertrouwen werkt! Een verzorgde en faciliterende inrichting van de openbare ruimte waar buurtbewoners elkaar kunnen ontmoeten is effectief in het voorkomen van (de ervaring van) overlast door jeugdgroepen.
- ✓ **Systeemaanpak.** Daarnaast draagt een systeemaanpak waarbij ouders betrokken worden bij aan blijvende gedragsverandering en het voorkomen van terugval in overlastgevend gedrag.

Combinatie zorg en veiligheid

Het doel van het college is meer aan de voorkant komen. Vanaf het moment van geboorte tot late leeftijd, zijn er diverse gemeentelijke instanties betrokken. Vanaf de geboorte tot 18 jaar speelt de jeugdgezondheidszorg een rol en zijn er diverse contactmomenten met een jeugdverpleegkundige / jeugdarts waar naast medische vraagstukken ook ruimte is om pedagogische vraagstukken van ouders te bespreken. Daarnaast bekostigt de gemeente op de basisschool en voortgezet onderwijs het schoolmaatschappelijk werk, is er op iedere school een zorgstructuur en zijn er diverse mogelijkheden voor ouders om vragen te stellen bij Jeugd en Gezin (voorheen CJG). Daarnaast is er o.a. kinderwerk, jongerenwerk, jeugdboa's, sociaal werkers, leerplichtambtenaren, is er op het MBO Productief Leren, en zijn er diverse mogelijkheden om op gebied van taal, sport en cultuur talenten van jongeren te ontwikkelen. Als er zwaardere vormen van ondersteuning ingezet moet worden, zijn er circa 130 aanbieders gecontracteerd die de ondersteuning kunnen bieden die nodig is. Samengevat: Er is een basisstructuur voor het voorkomen en aanpakken van jeugdoverlast en - criminaliteit.

Tegelijkertijd zijn er diverse knelpunten en verbetermogelijkheden. Zie ook de wethoudersbrief over de Hilversumse zorgketen uit april 2017 die ingaat op inzet jongerenwerk, de Verwijsindex, privacy e.d. Ook de recente jeugdoverlast in de Kleine Driftbuurt laat zien dat de ketenaanpak niet sluitend is. De verbinding tussen zorg en veiligheid willen we verder versterken, zie ook onderstaande afbeelding. Als gemeente hebben we de regierol bij het voorkomen van overlast en de aanpak van problematische jeugdgroepen. Dit houdt in dat wij de coördinatie van de meersporenaanpak van de groepen op ons nemen en een aanpak voor hinderlijke en overlastgevende jongeren ontwikkelen en uitvoeren.

